

Besøk ved Norges Hindu kultursenter

Paul Marti

Omvisning og gudstjeneste lørdag 9. november 2019

«Religion er et verktøy», forklarer guiden i det vi står foran alteret av Ganesha. Det er her gudstjenesten alltid starter. Etter at presten har tent lys og ofret, kommer menigheten fram én og én og utfører et rituale som har som formål å sjekke «statusen» fysisk og mentalt «Hvordan er balansen din i dag?» Da dunker man først håndleddene tre ganger mot tinningen. Så krysser man armene og holder i motsatt øre mens man kneler og reiser seg opp igjen. Denne bevegelsen gjentas så mange ganger man ønsker, helst 3, 6, eller 9 ganger.

Videre forklarte guiden at Ganeshas store ører symboliserer at han hører den som ber, mens den sterke elefantsnabelen står for at guden Ganesha er sterkere enn oss og kan hjelpe oss. Foran Ganesha ligger en banan og et grønt blad. Hinduismen lærer at naturen er viktig, derfor avbildes gudene sammen med både dyr og planter. Alle guder har et favorittdyr. Ganeshas favorittdyr er mus. Musa er smart, og den kommer seg igjennom alt. Det er et forskningsdyr, musa bidrar til kunnskap. Shiva har kua som favorittdyr, mens Murugan har påfuglen som favorittdyr. Blomster er symbol for at livet rommer både sorger og gleder - blomster gis både som gratulasjon og kondolanse. Kokosnøtter symboliserer religionens pedagogiske art - utvendig hard og rigid, innvendig myk og glitrende. Akkurat som foreldre setter grenser for barna av sin kjærlighet til dem, fordi de ønsker det beste for sine barn. Kokosnøtten blir også brukt til personlige ritualer i tempelet - man kan knuse en kokosnøtt som ønske om for eksempel en smertefri fødsel eller at en konflikt skal ta slutt. Hakekorset i hånda til Ganesha står for fred, et symbol for det hellige. Ganeshas brukne støttann forteller at alle har svakheter, og at vi må vise omsorg for hverandre. Hans lubne kropp skal være en oppfordring til å være myke i møte med andre, ikke harde.

Etter Ganesha går turen til hovedalteret i midten av rommet. Her står en statue av guden Murugan, Ganeshas bror, flankert av Shiva og gudinnen Durga. Guiden forklarer at familieforhold er viktig, og derfor har gudene familieforhold. Guiden forklarer også at alle hindutempler er strukturert som en kvinnekropp – hovedalteret er hodet, mens noen mindre altere foran hovedalteret er hjerte og livmor. Derfra og ut til tempelinngangen kan man forestille seg som føttene. Ved hovedalteret er det en bjelle som presten ringer i når gudstjenesten starter. Lyd er viktig. Uten lyd, ikke språk. Aum-lyden er viktig i alle språk. Presten snakker og forretter gudstjenesten på det hellige språket sanskrit. Ifølge guiden kan

de fleste i menigheten akkurat nok sanskrit til å forstå gangen i gudstjenesten, men det er presten som er ekspert på dette, og han kan forklare de hellige skriftene dersom man lurer på noe.

Midt i rommet står et alter med ni små figurer. Dette er de ni planetgudene. Disse har som funksjon å spå eller beregne framtid. Alle har et fødselstegn som kan brukes til å spå framtiden. For eksempel kan man finne den beste dato for ekteskapsinngåelse ved beregninger ut fra fødselsdag og fødselstegn. I India kan bryllup derfor holdes alle dager i uken, mens man i diasporaen ofte legger det til helger.

Til høyre for hovedalteret står alteret til gudinnen Durga. Hun har fysisk og mental helse som ansvarsområde. Foran alteret tennes lys laget av lime, smør (ghee) og bomullstråd. Limefrukten symboliserer renhet og renselse. Rundt lysene er det strødd ris for å holde varmen lengre. Risvann blandes visst også i sement ved byggearbeider, for at bygget skal bli sterkere og holde lengre. De andre gudinnene har også egne ansvarsområder. Lakshmi er gud for økonomi, mens Saraswati er gudinnen for utdanning og kunnskap.

Langs sideveggen er det flere små altere og et stort alter med flere gudestatuer. Her finner vi både Ganesha, Murugan, Krishna, Durga og flere. Disse statuene er laget av metall istedenfor stein for at de skal kunne bæres rundt ved mer omfattende gudstjenester ute, for eksempel ved festivaler. Da bæres de gjerne på utsiden av bygget, for ved store høytider står nemlig flertallet i kø på utsiden av tempelet siden selve tempelrommet neppe har plass til mer enn hundre på én gang. Det nye tempelet som er under bygging på Rommen, skal kunne romme langt flere, og etter planen skal det stå ferdig i slutten av 2020.

Gudstjeneste

Gudstjenesten starter med at det settes på tradisjonell instrumentalmusikk på en høyttaler. Denne musikken følger oss gjennom store deler av gudstjenesten. Innimellom kommer det også lyd av store klokker, og flere av oss begynte å lure på om det kom fra Rødtvet kirke, som ligger like ved, men det var altså del av musikken i tempelet. Det viser at hindusamfunn tar opp i seg nye tradisjoner. I forkant har presten tent lys og røkelse flere steder i rommet.

Presten ringer i en bjelle, synger og beveger seg mot Ganesha-alteret. Ved starten av gudstjenesten er altrene dekket med forheng hvor guden er avbildet. Nå ruller presten opp forhenget og legger gule roseblader og lange strå på og rundt statuen av Ganesha. I det ansiktet til Ganesha kommer til syne, utbryter flere i menigheten «åh». Lys tennes på alteret,

og presten tar imot papirlapper med personlige bønnebehov fra menighetsmedlemmer. Når presten er ferdig med ofringen, kommer menigheten fram enkeltvis, holder hendene over lyset og fører de mot ansiktet i en rask bevegelse. Noen gjør også kneleritualet som nevnes i starten.

Neste post er hovedalteret. Her gjentas prestens offerritualer, men denne gangen er det ingen papirlapper. Etter at presten er ferdig kommer en tempeltjener rundt med en lysekandelaber til alle i menigheten, slik at disse kan holde hendene over og føre mot ansiktet.

Bortsett fra kneleritualet og bønnelappene, foregår ofringen likt ved alle altrene. Rekkefølgen av altere er Ganesha – Murugan – Shiva – Gudinnen – Krishna – Planetalter – stort fellesalter – og til slutt noen mindre altere. Ved gudinnealteret kommer også noen med bønnelapper – kanskje er det noen som skal ha eksamen snart, eller noen har et helseproblem de ønsker hjelp med?

Etter det siste alteret toner musikken ut. Presten klapper noen ganger, menigheten klapper med og alle stemmer i en kort fellessang. Til slutt går presten og tempeltjenerne rundt til menighets- medlemmene og trykker en askeprikk i panna til minne om at man skal dø en gang. Til slutt får både barn og voksne får en dråpe søt melk i hånda. Gudstjenesten er over på cirka førti minutter.

Tempelet samler hinduer med tamilsk bakgrunn i Oslo-området

Paul Marti, adjunkt ved Bjølsen skole, ungdomstrinnet, Oslo
E-post: paulmarti87@gmail.com